

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 25XECdo/4/2016
Identifikačné číslo spisu: 2107200470
Dátum vydania rozhodnutia: 26.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:2107200470.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, právne zastúpenej: doc. JUDr. Branislavom Fridrichom, PhD., advokátom a konateľom Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, IČO: 36 864 421, proti povinnej: K. G., narodená X. A. XXXX, bytom v K., o vymoženie 220,41 € s príslušenstvom, vedenej Okresným súdom Levice pod sp.zn. 14Er/301/2007, o odvolaní a dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 31. januára 2014, č.k. 5CoE/233/2013-68, takto

rozhodol:

Odvolacie konanie z a s t a v u j e .

Návrh na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a .

Dovolanie o d m i e t a .

Povinná m á n á r o k na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 31. januára 2014, č.k. 5CoE/233/2013-68, v časti výroku o zastavení exekučného konania a v časti výroku o zamietnutí návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora potvrdil uznesenie Okresného súdu Levice (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 24. júla 2012, č.k. 14Er/301/2007-38. Zastavenie exekučného konania odôvodnil nespôsobilosťou rozhodcovského rozsudku byť exekučným titulom. Rozhodcovský súd totiž odvodzoval svoju právomoc z rozhodcovskej doložky dohodnutej medzi oprávnenou a povinnou v zmluve o úvere majúcej charakter spotrebiteľskej zmluvy. Rozhodcovská doložka mala podľa názoru súdu prvej inštancie charakter neprijateľnej, a teda neplatnej zmluvnej podmienky, pretože nebola dohodnutá individuálne (ale bola dohodnutá ako súčasť štandardnej formulárovej zmluvy) a spôsobovala značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinnej ako spotrebiteľa. Odvolací súd v uznesení taktiež zamietol návrh oprávnenej na prerušenie konania. Zdôraznil, že v danom prípade je rozhodcovská doložka neprijateľná, a teda absolútne neplatná zmluvná podmienka. Nakoľko je rozhodcovská doložka neplatná, potom nebola založená ani právomoc rozhodcovského súdu vo veci

konať a rozhodnúť.

2. Uznesenie odvolacieho súdu napadla oprávnená odvolaním i dovolaním. Odvolaním napadla rozhodnutie o zamietnutí návrhu na prerušenie konania a dovolaním rozhodnutie o potvrdení uznesenia súdu prvej inštancie.

3. Odvolanie odôvodnila odňatím jej možnosti konať pred súdom, ku ktorému malo dôjsť nesprávnym právnym posúdením veci, keď odvolací súd nesprávne aplikoval § 109 ods. 1 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Uznesenie je zároveň arbitrárne (a preto nepreskúmateľné), pričom nesprávne bolo i poučenie o možnosti napadnúť rozhodnutie odvolaním. Vzhľadom na to navrhla uznesenie odvolacieho súdu v uvedenom rozsahu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Dovolaním namietala, že súdy rozhodli nad rámec zverenej právomoci (§ 237 písm. a/ OSP v znení platnom a účinnom do 31. decembra 2014 vrátane), lebo nesprávne interpretovali § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (zákon č. 233/1995 Z.z. v znení neskorších zmien a doplnení) a § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní; vo veci sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ OSP), keď otázka vykonateľnosti exekučného titulu už bola právoplatne vyriešená pri poverení súdneho exekútora vykonaním exekúcie; nepodal sa návrh na začatie konania, hoci bol potrebný (§ 237 písm. e/ OSP) a nižšie súdy jej odňali i možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ OSP), keď nezohľadnili jej námietky, konali bez pojednávania a dokazovania a nerešpektovali jej právo na to, aby jej právna vec bola rozhodovaná na základe správneho právneho základu, súčasťou ktorého je aj výklad práva Európskej únie. Nižšie súdy sa v konaní dopustili aj inej vady majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ OSP), keď nesprávne zistili skutkový stav a nevykonali dokazovanie a napokon napádané rozhodnutia založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ OSP); taktiež oprávnená navrhovala za účelom predloženia prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru Európskej únie prerušiť i dovolacie konanie.

5. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z.z. - ďalej len „CSP“). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) postupoval už podľa tohto zákona.

6. Najvyšší súd pri preskúmaní odvolania dospel k záveru, že na prejednanie tohto opravného prostriedku nie je splnená podmienka funkčnej príslušnosti (najvyššieho súdu).

7. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Táto úprava sa až na možnosť ustanovenia zákonnej odchýlky od vymedzeného pravidla zhoduje so skoršou úpravou procesného práva, podľa ktorej kedykoľvek za konania prihliadal súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (tu por. § 103 OSP).

8. Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví. V tomto prípade ide (až na nahradenie slovného spojenia „podmienka konania“ synonymom „procesná podmienka“) o úplné prevzatie skoršej úpravy, nachádzajúcej sa v ustanovení § 104 ods. 1 vety prvej OSP.

9. I keď CSP neobsahuje výslovný výpočet procesných podmienok, za ktorých môže súd vo veci konať a tieto ani výslovne nedefinuje, zo zákonnej úpravy možno vyvodiť, že medzi ne patria tie podmienky na strane súdu a strán konania, ktoré musia byť splnené na to, aby mohol byť dosiahnutý cieľ civilného súdneho konania, vyplývajúci už zo základných princípov CSP. Na strane súdu k procesným podmienkam patria tie, ktoré vymedzujú jeho práva a povinnosti ako orgánu štátu konať a vydať rozhodnutie. Jednou z takýchto podmienok je nepochybne aj funkčná príslušnosť, úprava ktorej dáva

odpoveď na otázku, ktorý súd je príslušný konať a rozhodovať o veci v inštančnom postupe. Chýbajúca funkčná príslušnosť súdu na prejednanie určitej veci predstavuje neodstrániteľnú prekážku konania (alebo inak taký nedostatok procesnej podmienky, ktorý nie je možné odstrániť).

10. Z ustanovení CSP vyplýva, že o odvolaní rozhoduje krajský súd, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 34 CSP) a o dovolaní rozhoduje najvyšší súd (§ 35 CSP). Podľa § 355 ods. 2 CSP je proti uzneseniu súdu prvej inštancie prípustné odvolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bol zamietnutý návrh oprávnenej na prerušenie konania, vydané v rámci odvolacieho konania, však nemá charakter rozhodnutia súdu prvej inštancie, ale je rozhodnutím (nech aj súdu odvolacieho) vydaným v jedinej inštancii.

11. Ak teda CSP obsahuje úpravu funkčnej príslušnosti najvyššieho súdu len na rozhodovanie o dovolaniach, musí to mať za následok ten záver, že na rozhodovanie najvyššieho súdu o odvolaní proti rozhodnutiu krajského súdu, ktorým tento rozhodol o návrhu na prerušenie konania v odvolacom konaní ako opravný (nadriadený) súd, chýba najvyššiemu súdu funkčná príslušnosť. Takýto záver je potrebné považovať za súčasť ustálenej judikatúry najvyššieho súdu - v tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na uznesenia vo veciach napr. sp.zn. 6 ECdo 248/2013, 6 CoE 126/2013; 8 ECdo 179/2014, 1 CoE 27/2013, 1 CoE 25/2014, 2 CoE 24/2013, 2 CoE 173/2014, 3 CoE 43/2013, 3 CoE 82/2014, 4 CoE 15/2013, 4 CoE 44/2014, 5 CoE 70/2013, 5 CoE 3/2014, 7 CoE 64/2013, 7 CoE 11/2014, 8 CoE 137/2014, 8 CoE 27/2015.

12. Konanie o odvolaní proti takému rozhodnutiu bolo preto potrebné pre nedostatok funkčnej príslušnosti, ako procesnej podmienky postupom podľa § 161 ods. 2 v spojení s § 438 ods. 1 CSP zastaviť.

13. V súvislosti s podaným dovolaním po zistení, že toto bolo podané včas, oprávnenou osobou a za splnenia podmienky jej zastúpenia, najvyšší súd dospel k záveru, že toto podanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné a je potrebné ho odmietnuť (a súvisiaci návrh na prerušenie konania zamietnuť).

14. V danom prípade ide totiž o dovolanie spojené s návrhom na prerušenie dovolacieho konania, podané v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania tej istej oprávnenej (dovolatelky) - vid' konania vedené na najvyššom súde pod sp.zn. 3 Cdo 24/2013, 3 Cdo 34/2013, 3 Cdo 58/2013, 3 ECdo 26/2013, 3 ECdo 104/2013, 3 CoE 24/2013, 3 ECdo 156/2013, 3 CoE 28/2013, 3 ECdo 207/2013, 3 CoE 61/2013, 3 ECdo 95/2014, 3 CoE 56/2014, 3 ECdo 235/2014, 3 CoE 142/2014, 2 ECdo 148/2013, 4 Cdo 56/2013, 5 ECdo 210/2013, 5 CoE 64/2013, 6 ECdo 210/2013, 6 CoE 85/2013, 7 ECdo 30/2013, 7 ECdo 266/2014, 7 CoE 168/2014, 8 ECdo 205/2014, 8 CoE 119/2014, 8 ECdo 179/2014, 8 CoE 102/2014. S odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v takýchto konaniach, sa najvyšší súd aj v tejto veci v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne; ďalšie dôvody preto už neuvádza (§ 452 ods. 1 CSP). Najvyšší súd preto dovolanie oprávnenej odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

15. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP) a pri rozhodnutí o trovách odvolacieho konania len poukazuje na § 256 ods. 1 CSP keď zastavenie tohto konania zavinila nedostatkom procesnej podmienky, predstavovanej funkčnou príslušnosťou najvyššieho súdu na prejednanie odvolania, oprávnená.

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.